

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

Lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

Lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumerează și la poste și la librării.

În România:

la dnul Carol Schuler în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază. Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Szapáry.

(*) Contele Szapáry a ținut în discuția, ce se continuă, asupra bugetului, o cuvântare remarcabilă. I-s-a și dat atâta atențiune, câtă merită. Ea ne trăiește și pe noi foarte de aproape, deși —

Nu va fi cu nimic mai bine, nu va fi întors cursul lumii maghiare. Totuși este remarcabil că Szapáry se face organelor duor grave ale noastre, unul fiind și al întregii opoziții din țară.

Cel mai important este cel relativ la școala confesională. Szapáry a zis:

„Am auzit în timpul discuțiilor asupra legilor bisericești că pe urma acestor proiecte vor veni secularizarea școalelor și averilor bisericești. Să nu desconsiderăm aceste lucruri, deoarece multe municipii s-au ocupat deja cu chestia secularizării școalelor, ba au luat și hotărâri, comunicându-le municipiilor vecine. După părerea mea aceste lucruri nu se pot bagatelisa. (Adevărat! Așa e!) și de aceea nu este de gâns a zice, că n'a făcut-o guvernul, nici oamenii lui din majoritate; în contra acestor dorințe trebuie să ne declarăm pe față și fără considerații și să declarăm că nu voim să schimbăm *statul-quo* (Aprobări în dreapta și stânga); și numai din punctul de vedere al confesiunilor și al liniștirii lor numai acel guvern poate conta la încredere, care face în aceste chestii declarațiuni fără rezerve, pe față.“

Bánffy ar fi întrerupt acest pasagiu cu vorba: „La așa ceva nu gândește nimeni“; așa s'a telegrafat ziarelor vechi acest pasagiu, cu întreruperea — care far fi importantă — a lui Bánffy. Nu-i de pus mult pond nici chiar pe o declarație clară, deși ea totuși obligă; ce totuși se afirmă, se afirmă de sigur cu scopuri momentane cel puțin. Și după toate zările maghiare și oficioase Bánffy nu a făcut nici atâta câștig, cât s'a telegrafat — la Viena!

Avem totuși motiv să așteptăm cu mare-care încordare cum se va mai discuta această chestiune în debaterile budgetare.

Szapáry a vorbit apoi de abuzurile electorale în alegerile de deputați, spunând anume că aceste se fac

„tocmai în acele părți ale țării, în care locuiesc naționalități cu limbă străină și unde această procedură de sigur este potrivită se

sporească neliniștea și nemulțumirea, ceea-ce este stricăcios pentru autoritatea statului și împiedică consolidarea relațiilor“.

Szapáry recunoaște deci, că în adevăr ce s'a făcut cu legea electorală, ce se face cu alegerile este o barbarie modernă, care trebuie să aibă efectul, pe care de mult îl observăm și noi: scăderea autorității statului. El cere deci o jurisdicție neparlamentară în afaceri electorale. Dar nu cere, cel puțin nu a cerut acum revisuirea legii electorale; a cerut numai o conscripție mai ecuitabilă a alegătorilor, lăsată până azi unei corporațiuni, pe care abia o poți trage la răspundere; răul fundamental, legea însăși nu a atins-o.

Aceasta spune tot: el cere pentru sine, mai ales decât pentru alții, să nu fie combătut prin abuzuri; și școala confesională earăși nu avem numai noi!

Corectura ce o dorește Szapáry este prea mică decât să poată fi urmată de „consolidare“...

Ea ar fi totuși un mic, foarte mic început de îndreptare: destulă cauză ca liberalii să nu-l voească!

Crisa ministerială. Foile opoziționale din Budapesta aduc știrea, că ar fi vorba ca Wlassics să demisioneze, pentru a face loc unei alte persoane, cu trecere mai mare în partidul liberal.

Deasemenea scriu foile de azi, că trebuie a se considera ca foarte zdruncinată poziția ministrului de justiție Erdélyi. Aceasta în urma scandalului ce s'a făcut în parlament Sămbătă, la 9 c. Polónyi interpellase adevă în privința căsătoriei ofierilor. A răspuns la urmă și Erdélyi. El însă nu fusese mai înainte în sala de ședință și nu auzise ce au răspuns colegii sei Fejérváry, față de care opoziția a început scandalul, Perczel și Bánffy, — și astfel în răspunsul ce a dat, a venit în contradicție vedită cu ei. Opoziția, se înțelege, face cas mare din aceasta, ear' foile guvernamentale spun, că numai dintr-o „regretabilă neînțelegere ministrul de justiție pare că ar fi contrazis colegilor sei“. El a zis adevă: „chestia aceasta“ (și toți înțelegeau, că vorbește despre căsătoria ofierilor) n'a trecut prin consiliul de miniștri, — pe când colegii sei spusese contrarul. Foile guvernamentale spun însă acum, că Erdélyi sub cuvintele „chestia aceasta“ a înțeles interpelarea lui Polónyi. Cam silită explicație!

Milleniul și higiena, „Budapester Tagblatt“

(nr. 308 a. c.) scrie un articol, în care ocupându-se cu higiena capitalei și cu expoziția scrie: „Este fapt, că raporturile sanitare ale capitalei au îndurat în timpul din urmă o agravare enormă, care de sine lăuat este destul și care în vederea expoziției trebuie să fie privită drept un serios pericol. Aglomerarea atâtor oameni la un loc și într-o perioadă scurtă este totdeauna însoțită de nenorocite rele sanitare; mai ales însă la noi, unde higiena publică se află în cea mai nepotrivită stare“.

Eată la ce „serios pericol“ se vor expune vizitatorii onorabili „capitale!“

„Să poftescă numai și să vină!“ Faimosul Pázmándy Dénes, care e kossuthist și agent al guvernului deodată, a ținut, precum se știe, în parlamentul maghiar un discurs despre manifestațiunile din Agram. În acest discurs reprezentantul șovinismului maghiar a spus (altcum un lucru neadverat), că tinerimea din București ar fi făcut dlui D. Sturdza, președintele consiliului de miniștri, o manifestație, la care l-ar fi aclamat cu cuvintele: „Să anectăm Transilvania“. Prietenii dlui Pázmándy din cameră au strigat atunci: „Să poftescă numai și să vină!“ În continuarea discursului său oratorul zugrăvește în colorii foarte vii colegilor sei, cum universitarii croați au înaintat cu steagul dela 1848 spre monumentul lui Ielacici, voind ei prin aceasta să arete, că sunt gata a veni și astăzi sub același steag în Ungaria. Și la acest pasagiu corul vinoșilor a urlat aceleași cuvinte: „Să poftescă numai și să vină!“ Pagubă, că Pázmándy n'a arătat și asupra Vienei „negre-galbine“, care se pregătește în contra Ungariei, n'a arătat asupra „panslavismului“ din nordul Ungariei, care se înarmează contra maghiarismului, n'a arătat îndosebi asupra „trădătorilor de patrie valahi“ dela marginele răsăritene ale imperiului, cari și ei amenință ideea de stat maghiar, pentru-ca să auzim la fiecare primejdie signalizată refrenul: „Să poftescă numai și să vină!“ E vinoșici Pázmándy — nu-i vorbă, — dar' nici tovarășii sei nu sunt mai puțin inimoși, când e vorba ca din gură să alunge toate primejdiile și să se lupte — tot din gură — cu toată lumea.

Societatea de lectură „Petrul Maior“.

O tendență îmbucurătoare se manifestă acum în cercurile tinerimii române, tendența de a lucra cu zel la susținerea și promovarea culturii noastre naționale. După atâta timp

de decentralizare, după lungi și dureroși ani, în cari în cercurile universitarilor mai dominau și morburile ca separatismul și egoismul, vedem acum șirurile închegate, vedem un corp bine cimentat unit în cugete, unit în fapte. Meritul principal la această împregiurare îl are curentul nostru național-politic, care atâtea nobile idealuri a stîrnit în piepturile tuturor. Acest curent regenerativ a fost și este un apel firesc adresat tuturor, tineri sau bătrâni, popor sau inteligență. Și tinerimea noastră a înțeles acest apel și s'a pus pe lucru!

În prima linie ea 'și-a îndreptat atențiunea asupra societăților de lectură, cari evidente mai multă putere coercitivă au. Însămăntarea unei societăți de lectură pentru tinerime este nespun de mare, îndeosebi acolo, unde formează singura instituțiune culturală română. Nu ne este iertat să fim indiferenți față de existența și felul existenței astorfel de societăți, pentru-că ele oferind favoruri tinerimii, ne oferă favoruri generale, și fac astfel un factor integrant din viața noastră culturală.

Una dintre aceste societăți, societatea de lectură „Petrul Maior“ a tinerimii universitarilor din Budapesta, cunoscută tuturor și din notițele ce din când în când am luat în coloanele noastre asupra ei — se adresează astăzi către lumea românească, cerându-i sprigunul pentru înlesnirea existenței sale. O tinerime întreagă se adresează către poporul său, invitându-l de a întări legăturile de reciprocitate, ce între sine și tinerime trebuie să existe, o tinerime întreagă își reclamă dreptul de a exista într'un mod demn, ca să poată lucra pentru idealurile ce 'și-a pus. Eată apelul lansat de comitetul acestei societăți:

A p e l.

Societatea de lectură „Petrul Maior“ din Budapesta a fost și este și astăzi pentru tinerimea română un puternic mijloc pentru cultivarea simțului de colegialitate și dobândirea de cunoștințe din literatura română. Treizeci și-trei de ani neconținut a fost activă și 'și-a adus fructele sale această societate. Ea a fost însă totdeauna cu mari jertfe susținută, așa, încât capitalul material, care asigură existența unei atari instituțiuni culturale, nici astăzi încă nu poate face posibil membrilor acestei societăți, ca ei să satisfacă postulatelor, ce pe de o parte înșși, pe de altă parte însă lumea românească le impune.

Biblioteca societății este relativ săracă și necorespunzătoare, locul ei oferă membrilor puține favoruri, de tot puține comodități. Cunoscut este însă cu câtă abnegațiune se susține tinerimea la universitate ea pe sine, așa, încât ea tare puțin poate contribui la îmbunătățirea stării materiale a acestei societăți. Anul acesta însă, impetuos ca nici-odată, re-

clamă o îmbunătățire materială, urcându-i-se societății considerabil existențele în urma stărilor provocate de incidentul cunoscutului „Milleniu“.

Subscriși deci, la însărcinarea societății, adresăm călduroasa rugare onoratului public român, ca să binevoască a-și îndrepta atențiunea asupra acestui focol cultural, care necondiționat trebuie menținut, și să contribuie cu un ajutor material după posibilitate, dobândindu-și astfel iubirea și alipirea tinerimii, a unei generații întregi, ear' pe da altă parte făcând tinerimii posibil de a rezolva problemele, ce întemeietorii societății noastre cu nobile intenții 'și-au prefipt.

Spre scopul acesta lansăm liste de colectare și ne permitem a ruga pe toți binevoitorii colectanți ca, retrimițându-ne-le, să binevoască a le adresa „Societății de lectură „Petrul Maior“ în Budapesta“, Zöldfa-utca Nr. 43.

În speranță, că glasul nostru rugător ascultare binevoitoare se va da, asigurăm poporul român de fiecea noastră iubire.

Budapesta, din ședința comitetului societății de lectură „Petrul Maior“ ținută în 23 Oct. n. 1895.

Președinte: Drnd Flor. Muntean, rigorosant în med.
Vice-pres.: Ilarie Chendi, stud. phil.
Secretar: Victor Brănuș, stud. jur.

Faptul, că societatea de lectură „Petrul Maior“ este atât de rău situată materialicește, vorbește de sine, și nu ar mai ave lipsă de nici un îndemn din partea noastră. Vor ști să-și împlinească datorința acei Români, cari în la tinerime, cari în la propriul progres cultural; vor înțelege însemnătatea acestui apel aceia, cari știu ce însemnează a sprigini pe cineva la realizarea idealurilor frumoase. Avem o tinerime, pătrunsă de spiritul bun al timpului, ce pe toate terețele își validează conștiința trează și e firesc, ca chiar și jertfe să aducem pentru încurajarea acestei tinerimi, ca dacă materia omnipotentă, acest „sucus in sanguine“ îi lipsește, să ne grăbim a contribui cu ajutorul nostru!

Societatea de lectură „Petrul Maior“ are dintre toate societățile tinerimii cea mai grea chemare. Ea are să unească multe elemente eterogene. Cunoscut este, că în Budapesta studiază mai mulți tineri români ca la alte universități, dintre acești tineri mulți sunt de aceia, cari limba lor mamă absolut nu 'și-o cunosc, sunt apoi alții, așa numitele uscături, cari chiar și de neamul lor se lăpădă, făcând servicii dușmanului și jurnalelor jidane. Chemarea societății acesteia însă este, de a uni aceste elemente, de a readuce pe toți cei răluciți în sinul ei, de a le face cunoscută dulcea limbă românească! Și aceasta trebuie să o facă față de tot

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Magazinul Barbuni.

— Roman. —

De

André Theuriot.

Tradus de I. E. Prodan.

(Urmare).

Micii ochi vioi și săgetători ai șefului de iron pareau a afla plăcere fixându-se asupra acestei frumoase persoane, a cărei față albă, privire expresivă, profil de medală apăreau în mod plăcut sub lumina aurită a lămpii. Ochirile lui Nivard se prelungeau cu o astfel de insistență, încât în urmă trebuia să-l protejeze pe Germanin, care stând la o parte în umbră, privia asemenea la verișoara sa cu un fel de neîncredere și admirare.

Selbătecul vânător era uimit și scandalizat totodată de eleganța rară a drăgălașei ale consăngene. Ochii sei curioși studiau cu fieală amănuntele acestei toalete de jună, care îi apărea ca desvelirea unui lux necunoscut și rafinat: micile ghetă ghivizii și ecotele lăsat se se vază un fin ciorap albastru în unghiu brodat cu negru, pieptul cos, unde un buchet de violele, cumpărat la ară înainte de a părăsi Parisul, era aproape estejtit; gâtul liber și mișcându-se cu o grație veselă în albimea unui mare guler larg, ărul negru încălțat cu măiestrie și recăzând pe spate în lungi suvițe, pe cari o pantă înșine le lega la înălțimea ceafei. Toată de-

găea un parfum straniu de civilizațiune lumească, care-l punea pe gânduri pe Germanin și-l tulbura.

Vocea întinsă și profundă a clopotului dela ciasul turnului, sunând timpul de retragere, întrerupse aceasta periculoasă contemplațiune și puse capăt fiecei doamnei de Coulaines. Obiceiurile casei erau neschimbăcioase; oamenii se culcau și se sculau după clopotul turnului de pază. Nivard, care era în curent cu modul de viață al Barbunilor, își luă rămas bun dela societate. Frații se dușeră să dea o roată prin magazine. D-șoara Lenette, după-ce 'și-a condus însăși consăngenele până în odaile lor și le-a aprins lumina, le îmbrățișă cu serioasă potindu-le o noapte bună.

În dimineața următoare, Laurenția de Coulaines, deșteptată de vocile țiglate ale lăptăreselor, cari percurgeau strada Boargului, se simți un moment cuprinsă de o neliniște și încremenire ne mai aflându-se în mica ei odaie din strada Bac. Nu mai știa unde era. Urzeala aspră a cerșăfurilor, din care era țesută pânza la domnișoara Lenette, o redeșteptă la simțirea realității.

Își frecă ochii, căută în giur de sine și scoase un oftat la vederea cabinetului ei strimt luminat de razele dimineții. Păreții, câptușiți cu hârtie sură, erau garnisiți în toată a lor lungime numai cu niște cuiere goale și niște mășute, pe cari erau expuse oalele cu confeturi și vâscioarele cu conserve ale domnișoarei Lenette. În mijlocul acestei odăi lipsite de mobile, patul de fer fără perdele, masa de lemn alb servind de toaletă și două scaune de paie formau un ansamblu atât de

sărăcăcios și așa puțin de confortabil, încât Laurenția era aproape să plângă. Ne simțindu-se dispus de a petrece în pat a lenea într'un lăcaș atât de trist, sări din pat, își încălță pantofii și alergă la fereastră.

Îndată-ce împinse persianele, priveliștea de afară o reînsemnă. Un plăcut soare de primăvară umplea strada proiectând tușuri roș-trandafirii asupra sculpturilor fațadelor cenușii și brăzdând cu raze arginții pavagele înăz umede. Grădiniște mergeau de-alungul șoselei rostogolind pe tărbaoanțele lor cuguri pline de legume și strigând cu o voce cântândă „păstărnaci, morcovi și verze“. În sus, rîndunelele reîntoarse se roteau prin aer, dând mici strigăte, și atingeau cu aripile lor negre cornișele coperișurilor. La cele două extremități ale stradei, coaste de vii, închizend orizontul, strătăiau pământul lor negru dinspre bolta albastră a cerului.

Speranța, când cineva e de optsprezece ani, nu-și îndoaie nici-odată aripa. Ea începu a-și relua aventul în inima domnișoarei de Coulaines, reanimată de această curată dimineață de primăvară și de sunetul arginții al clopotelor bisericii cari tîngiau de utrenie.

Își lăsa ferestrele întredeschise și, mișcându-se cu precauțiune ca să nu deștepte pe mamă-sa, căreia îi plăcea să doarmă până târziu, se apucă veselă de toaleta sa. Dar când a fost vârsat în lighianul seu apa ce era într-o oală și într-o sticlă, observă că-și golise proviziunea de apă. Obicnuita de a se spăla în mai multe rînduri de apă, Laurenția făcu o față desamăgită, vîzându-se redusă la porțiunea cuvenită. — Cel murmură ea, ei fac economie chiar și din apă!

Cu atât mai rău, fie ce va fi! — Laurenția era rezolută a se duce voinicește ca să caute însăși un ulcioar plin în bucătărie. Se învâlni într'un penloar, își legă cu un singur canal pîrl seu gros, care cădea undulând până la mlădioasa indoitură a taliei sale, apoi întredeschise încet ușa, se furișă în culoar... și deodată se retrase cu un țipet de teamă până în odaia sa, a cărei ușă o reflecă cu grabă.

Germanin era pe locul dela intrare. Proiecta de a se duce în pădurea dela Rembertcourt să probeze un câne, și-și părăsi odaia, în vesta sa de vânătoare încheiată și în gamașii sei până la genunchi. În umbra albastră a culoarului, Germanin avu timp să vadă pe tînăra sa verișoară ținend cu o mână vasul de apă, și cu cealaltă strîngendu-și pe piept penloarul luat în pripă. Asta dură abia o secundă. El întrevăzu ca printr-o nălucire o față albă luminată de doi ochi mari negri în mijlocul unui nuor de peri pe jumătate deslegați, apoi urmă o trecere rapidă atuturor acestor lucruri farmecătoare și, vișiunea dispărî după ușa gabcnic închisă.

Cel mai tînăr dintre Lafrogne roși până la rădăcina perilor. Însuși zăpăcit de tot, ar fi voit mai întâiu bacuros să se retragă; dar' sentimentul datorinței de ospitalitate și poate că și oare-care diavol împingendu-l îl făcu să sovăie, se reîntoarse stângaciu și, apropiindu-se de ușa cabinetului, murmură cu o voce înăbușită:

— Verișoară!

Tăcere adâncă de cealaltă lăture a alcovului:

— Verișoară, repetă Germanin ciocă-

nind cu sîdeală încet la zăvorul ușei, potestăi ceva?

Ușa se crepă, și o drăgălașă figură, iluminată de un suris, eși prin crepătură.

— Iartă, vere, aș fi dorit apă... Fiere-i bun a ruga servitoarea să-mi aducă un ulcioar?

— Mă duc însumi să-ți aduc dela fântână, bălbă Germanin puțin derangiat.

Se depărtă cu un pas repede. Trecură cinci minute, apoi vigurosul vânător reapărî aducend o enormă cană de pămînt, de pe care țărura era proaspătă.

Ciocni earăși încet în păriletele alcovului:

— Eată cana plină cu apă, verișoară.
— Bine, vere, ai bunătațe de 'mi-o pune lângă ușa.

— Se supuse se depărtă; dar' ajuns la prima treaptă a scării, se opri și se întoarse în mod curjos.

Ușa se redeschise pe jumătate, un braț gol eși prin ea, un drăgălaș braț alb, rotund cu un mic semn negru deasupra cotului, apucă cana, în vreme-ce o voce rîzătoare repeta: — mulțumesc, vîrul meu!

Asta fu tot; însă peste zi, sub ramurile plectate ale marilor stejari din Rembertcourt, Germanin avu însemnate distracțiuni. Tot călcînd la muschiul de pe potece, revăzu nu fără emoțiune, priveliștea ademenitoare a acelei albe fețe, cu pîrlul creț, a acelor ochi frumoși, plini de suris și a acelu braț gol cu micul semn negru deasupra cotului.

(Va urma).

fără excepție, căci chemarea noastră este să nu perdem pe nime și să salvăm, dacă mai este de salvat!

Aprobăm deci întru toate pasul comitetului societății de lectură „Petrul Maior”, care intenționează a pune pe nouă și frumoase baze această societate, și dorim succes întru realizarea acestui plan și suntem convingeți, că la aceasta sprigiții vor fi de cătră toți Românii de bine.

Dr. Lueger.

— Ședința de Vineri a parlamentului austriac. —

Descoperirile anunțate s'au făcut în această ședință memorabilă. Discuția, pe care în palid extras ne-a anunțat-o și oficiul telegrafic, cuprinde o serie de pasaje, pe care trebuie să le comunicăm și cetitorilor noștri.

Dr. Pattai (antisemit) admite, că explicarea neaprobării este: influența Ungariei condusă de Jidovi; faptul, că ziare oficiale maghiare au intervenit în acest sens, terorisând Coroana este semnificativ.

Dr. Ebenhoch (conservator): Este cunoscut, că pentru aprobare a intervenit persoane, a căror poziție socială, patriotism și nobletea este neluioasă; ele s'au arătat de parlament; în tot poporul și imperiul se înărădăcească credința, că influența guvernului ungar a invins. Noi însă nu voim, nu putem voi ca vreodată Austria să devină un stat vasal, un comitat al Ungariei. (Aplaudă conservatorii, Cehii și antisemiții). Cer declarații satisfăcătoare.

Prințul Lichtenstein (antisemit): Este fapt, că oameni de cele mai felurite, nuanțe au intervenit de săptămâni pentru Lueger; mai toți Polonii deputați au stăruit în acest sens; Cehii tineri, Slovenii, conservatorii catolici, German-naționali și noi tot așa am făcut. Ba chiar și în cabinet nu au lipsit vocile pentru aprobare.

Transacțiunile între influențele dela Budapesta și de aici erau două. Discreția la o parte acum! Eată-le: Guvernul nu voia luptă cu populația, dar voia să țină seamă și de alți factori; nu ar fi deci posibil ca Lueger să-și iee nu „Strohmman” și întrădevăr el să aibă puterea în mână și după un an, după ce pactul dualist și expoziția millenară vor fi trecut, să devină și primar. A doua transacțiune: Guvernul Kiekmannsegg a pus condiții foarte detaliate și a pus și un termen pentru împlinirea lor; condiția principală era că Lueger va depune mandatul și nu va mai primi altul cât timp va fi primar? — Ca partid persecutat noi câștigăm; dar' dacă Badeni este atât de slab acum față de Unguri, cum va fi la tratările ce vin?

Dr. Lueger: povestește ce a vorbit cu Kiekmannsegg și cu Badeni. Kiekmannsegg i-a recunoscut capabilitatea, purul seu nume și posibilitatea ca funcționarii împărătești să lucreze cu el; dar' — ceru depunerea mandatului din parlament. Am vorbit apoi cu contele Badeni, care nu a stăruit de loc asupra condițiilor guvernului, dar', curios lucru, contele Kiekmannsegg le-a susținut și mai departe. Din convorbirea mea cu contele Badeni o parte intimă nu o pot spune.

Între altele Lueger comunică, că protocolul ședinței ministeriale, în care s'a tratat chestiunea lui — se află deja în mâinile partidului social-democrat. Astfel nimic nu-i taină!

Vorba era asadar, că Lueger să fie mai târziu primar, după milleniu. În acest chip este irevocabil dovedit, că Badeni a avut considerații pentru Ungaria Ungurilor, nu pentru Ungaria cea adevărată.

Descoperirile acestea au deprimat mult pe toți neamicii lui Lueger; Badeni însuși a devenit odată palid și a părăsit ședința.

Agitațiunea este foarte mare. Presa antisemită ia un ton foarte acut. Ziarul oficial antisemitilor, „Deutsches Volksblatt” serie chiar: „Nu înzadar decenii întregi Ungurii și Polonii ne-au fost prezentați ca patrioți de model; noi am învâțat dela ei, că lipsa de considerațiune este cea mai bună garanție a succesului”.

Din România.

Demisiune.

„Timpul” serie, că clubul conservator din București, a primit demisia ce i-a dat-o dl Gr. Păucescu, fost ministru sub conservatori și de vre-o trei ani în disidență din cauza legăturii dlui Lascar Catargiu cu jurniștii.

Știre școlară.

DI V. A. Urechia, profesor la facultatea de litere din capitală, își începe cursul de istoria și literatura Românilor luni, 30

Oct. la orele 4 p. m. în sala Nr. 4. DI Urechia va face anul acesta istoria perioadei dela 1806 până la regulamentul organic cu documente inedite și însoțindu-o cu studiu cu totul nou asupra literaturii dela finele secolului XVIII. și începutul celui de al XIX-lea.

Cursul va urma regulat în fiecare luni și Joi dela 4—5, ear' Vinerea va țină seminar pentru epigrafia românească cu auditorii anului I.

Contra milleniului.

Ni-se trimite spre publicare copia de pe următorul act:

Onorat oficiu de vice-comite!

În cauza aruncului millenar de 1%, pus pe comitat, înaintăm următorul

Protest și recurs.

Aruncul millenar privește numai naționalitatea poporului maghiar, deci comitatul nostru cu 93% Români, nu poate fi silit a participa la o sârbare național-maghiară. Dacă aflați că e o sârbătoare de stat, poftescă să-și plătească el ospelul din bugetul statului.

Contra adresei ca statul să prefacă școlile confesionale în școli de stat protestăm sus și tare, deoarece:

1. Lovește în legea pentru egala îndreptățire, în constituțiunea țării, în înțeleșul căreia toate naționalitățile sunt egal îndreptățite; acest scop lovește în drepturile câștigate a confesiunilor și tinde la nimicirea noastră națională-confesională.

Din pricina marilor dări și greutăți de până acum am sărăcit, încât nu mai putem da și alte aruncuri.

Din ziare am aflat, că la adunarea comitatului din a. c. a luat parte 25—30 Maghiari și contra a 6 Români au adus hotărâri după placul lor contra Românilor, deși ei nu aveau dreptul acesta, deoarece ei s'au slujbași ai statului și comitatului, care simte și voește a i-se respecta limba și drepturile naționale confesionale.

Rugăm deci pe înaltul ministru de interne ca: să binevoască a nu primi decisiunile aduse fără voința noastră, dacă ti zace la inimă fericirea și mărirea țării și a patriei noastre. Ne rugăm deci ca să ni-se respecte egalitatea ce o cere constituția țării.

Romșel, 7 Noemvrie 1895.

Avram Cătănciu, Ioan Mihailă, Vasile Nasta, Mihăilescu Ivan, Avram Burtă, Mihailă Nicolae.

„Alegerile în comitate”.

Alegerile municipale pentru comitatul Albei-inferioare se vor efectua, Joi, în 14 l. c. Pentru-ca să se asigure reușita reprezentanților români în diferitele cercuri de alegere, s'a trimis alegătorilor următorul

A P E L :

În comitatul nostru de o vreme încoace Românii au dat puține semne de viață. În cercuri cu mare majoritate română au fost aleși străini de limba și neamul nostru. Așa am ajuns, că limba română nu mai e limbă protocolară în sala comitatului.

Ca să ștergem pata aceasta e datorită noastră să luptăm și să ne prezentăm la alegeri pe ziua de Joi, în 14 Noemvrie a. c. și să alegem Români independenți, cari să stăruie pentru dreptul limbii noastre și pentru afacerile ce ne privesc pe noi.

P. t. d-ta ești rugat a sălăru, ca să se prezenteze toți alegătorii români pe ziua de fipță la locul central de alegere, în ... și acolo să se combineze o listă, în care să fie puși numai frunțași de ai noștri și fără a intra la înveală ori pact cu alte partide străine, să stăruim pentru triumful listei române.

În ziua de alegere un bărbat de încredere de aici ori din Blaj se va prezenta la locul de alegere și vă rugăm a primi poveștele, ce vi-se vor da, ca să nu se facă împăcheri, în detrimentul causei române.

Nicolae Ivan, Ioan Oirleal.

Ioachim Fulea.

Apelul vorbește destul de elocuent și e de dorit, ca alegătorii să-și facă datoria!

Lupta în comitate.

Alegeri.

Din cercul B-Sebeș.

La alegerea din 7 Noemvrie, o scârbă era să cadă pe poporul român din acest cerc aproape curat românesc, căci nu se alegeau candidați români, ci cu aclamațiune se alegeau deputați unguri recomandați dela putere, cari erau Mozes Mihály, Vörös Vidor și Togáni Gusztáv, dacă nu se întrepuneau cu străduință preoții Z. Milian din Dezna; T. Nanu din Manesa și P. Lazar din Prăgești, spre a șterge o pată atât de rușinoasă de pe întreg

cercul de alegere. Aceștia punându-se în conștelegere cu mai mulți alegători vrednici candidați și ei pe Dr. Stefan C. Pop, Toma Belu, ambii din Arad, și pe Terentiu Nonu, preot din Monesa. Pentru aceștia au mers la urnă peste 100 voturi, pe cei mai mulți alegători veniți fără păstoriilor lor, ti luau notarii și ti duceau la votare schimbându-le ședulele ce le primiseră dela cei trei preoți sus numiți.

Pe unii alegători ti auziam căindu-se, că ei n'au știut din preotul lor, că o să se țină asemenea alegeri de membri, sau că doară s'ar afla și Români să păsească la candidare.

Alegătorii din Buhariu de altcum oameni deștepți își înjurau preotul lor, că de mai multe zile s'au dus de acasă ne dându-le nici o informațiune despre această alegere.

Asemenă se rosteau și alegătorii din Ignești și Mineod contra preotului lor Muntean, pentru-că în fruntea lor nici-odată nu ia parte nici ti luminează despre asemenea lucruri mari și de însemnătate pentru ușurarea amărteii sorți în care trăiesc.

Din Laz la alegere nu s'a prezentat nici măcar un alegător și cu toții au preferit dormitoarea cu preotul dimpreună.

Preotul din centrul de alegere Augustin Mihulin, pe această zi a călătorit de acasă substituind în locul lui la săvârșirea serviciului divin pe preotul Holic din Bêrsa, care abia la 12 și jum. d. am. a finit sfânta liturgie, cu intențiunea, că poporenii din centru nu se dea mână ajutoare la reușita candidaților români.

Un lucru de mirare e, cum alegătorii români din Dezna, cari de alte-ori erau tari în credință nu au ascultat de vrednicul lor preot, Zacharie Milian, de astă-dată au ascultat de glasul notarului lor ungur Morzso Zoltani, și vre-o 16 inși și-au dat voturile la candidații Ungurilor, rămânând pe partea Românilor numai preotul Milian cu poporenii Ioan Faur și Pavel Gebea. Rușine să le fie celor rătăciți în simțul lor național.

Aflu de bine în interesul adevărului a înșira numele celor 10 preoți nevrednici de turma ce li-s'a încredințat. Anume:

Damaschin Stetan, preot în Cherchiș; Teodor Mihulin, preot în Goradia-Berindeni; Augustin Mihulin, preot în B-Sebeș; Sinesiu Jossa, preot în Selăgeni; Georgiu Bodea, preot în Roșia; Moise Bogdan, preot în Susani-Nădălbesti; Ioan Muntean, preot în Minead-Ignești; Petru Ardelean, preot în Neagra-Slatina; Ioan Săbău, preot în Bahoni; și Fabriciu Bodea, preot în Laz, toți aceștia păstori sufletești și-au lăsat turma să li-o sfășie și să ducă străinii, cu excepțiunea Lăzărului, cari au adormit.

Din Bihor.

Despre alegerea din Aleșd, întâmplată la 24 Octomvrie, ni-se scrie, că Românii s'au purtat destul de bine. Cu toată ticăloșia administrațiunii, s'a ales protopopul Teodor Filip și Dr. N. Poenaru.

S'au purtat brav învătătorul P. Cipou, Teodor Pap, preot și Emilian Popovici, preot.

Din Otlaca.

În ziua de 7 l. c., când în fiecare cerc din comitatul nostru al Aradului, s'a ținut și la noi în cercul Otlaca alegerea de membrii municipali! Laudă, cinsti și onoare alegătorilor noștri români din comunele Otlaca, Pil și Siciău. Sânt mândru, că aici la marginea romanismului, în imediata apropiere a mării de Maghiari, Românii noștri au arătat, că sânt conștii de menirea lor, — cunosc adevărații lor bărbăți binevoitori și din acestea purcând și-au dat votul lor pentru domni: Mihail Veliciu, Romul Ciorogariu, Dr. Ioan Trailescu și Georgiu Popoviciu.

Am învins! cu toate stricăturiile unor bărbăți, cari „nu se țin mai puțin buni Români”, decât domni aleși ai poporului, — pot se lăvețe de aici, precum și din pășania lui popa Petroviciu din Pil, că precum au mâncat rușine acum, vor mânca și în viitor!

De pe Valea-Murșului.

În 7 Noemvrie st. n. s'au efectuit alegerile de membri la congregația comitatensă a comitatului Arad.

Despre cele din giurul nostru, dați-mi voe a vă raporta următoarele:

În Soborșin s'a făcut una dintre cele mai frumoase alegeri. Poporul a rămas nelclintit pe lângă conducătorii sei firești. În dimineața alegerii s'au adunat cu toții în școala din Soborșin, și de acolo în frunte cu preoții și învătătorii au mers la casa comună. Ordinea și spiritul național manifestat într'un mod demn de popor a impus străinii, cari și-au pierdut capul. La casa comună agenții „domnului” au încercat nouă corțeșiri și terorizări; înzadar un candidat al „domnului” — Dr. Murády Árpád — văzând aceasta, galben, ca cuprins de boală, a început a intimidă pe bravi învătători P. Guri-

lescu și S. Giurcoane: „majd megkeserűlik maguk ezt” („veți deplânge d-voastră aceasta”); ear' despre popor: „ennek a vad népek még a börtén is lehuzom!” („și pelea voiu lua de pe acest popor sălbatec!”) E chestie de conștiență de Doctor! Cred, că ai uitat formula de jurământ dela promoție? De altcum precum ai putut vedea sântem trezii!

Altcum mult n'ai zis; poporul l'ai supt, nu mai are nimic, decât viața și pelea, dar' aceea o dă scump!

Au încercat apoi prin fel și fel de apucături să-și câștige titlu de a protesta alegerea; prin slujbași de ai lor au aruncat două și trei bilete de votat în urnă etc.

Rezultatul a fost: s'au ales dnii Vasile Mangra și Traian Vățian din Arad și preotul Iosif Ognean din loc, cu câte 81 voturi contra 20—24. Alegerea, se zice, se va protesta; poftescă. Ti asigurăm însă, că de va fi de lipsă de zece ori, de zece ori le vom da trântea!

Meritul succesului e al dlor: Iosif Ognean, preot; P. Givulescu și Solomon Giurcone, învătători, cari conști de chemarea lor și fără a țină cont de „deacurile contrariilor” au făcut să triumfeze candidații naționali. Nu mai puțin merit au și frunțașii din Soborșin: Istimie și Ioan Mladin, Arsenie Tripa, apoi David Constantin, Burle Constantin și Petru Orbeș din Vinești și George Leric din Trăoaș.

Tot ieri a fost alegerea și în cercurile învecinate Totvaradia și Petriș. Cu durere însă, de aici nu pot înregistra învingere.

O parte din conducătorii firești ai poporului din aceste cercuri, din ambiție și interese personale au dat mâna cu străinii (Comunică numele acelor miserabili! Red. „Trib.”) alegând față de candidații naționali pe aceia.

Preotul din Totvaradia I. Turcu, cu laudele sale ne făcuse să sperăm, că vom isbiți și acolo; când colo d-sa dimpreună cu „cel mai mare aderent al partidului național”, prietenul de cruce al d-sale, lăudărosul Țereanu aleg pe renegatul notar Dan și pe o venitură de pădurar. Doamne ferește-ne, de mulți aderenți ca d-lor! Fapte domnule, nu gură!

Casul din Petriș e clasic. Un preot venerat de toți, ca om cu iubire pentru națiune, din ambiție personală lucră în contra candidaților naționali și numai ca să fie și d-sa ales, corțește pentru notarul de acolo, un șvab renegat și intendantul domeniului prințului Lichtenstein din Ilteu, cest din urmă o adevărată spaimă a bietului popor.

La alegere slujbașii domnești, cari au copleșit curtea și coridorul casei comunale, în frunte cu popa Cimponer, până și odaia unde se face votarea, smulgeau cu forța biletele din mâinile poporului și le dădeau pe ale lor. Toate acestea înaintea și în fața prezidentului, fără ca acesta să zică ceva. Pentru aceasta și multe alte abuzuri, alegerea s'a protestat. Căci nu poate fi vorbă de aceea, că poporul l-a candidat și fiind alegera secretă; nu a avut cunoștiință despre aceasta, căci pădurarii lui cu o săptămână mai înainte au bătut satele.

O parte a poporului, în frunte cu preotul A. Vesalon din Ilteu și învătătorii I. Givulescu și D. Medrea a făcut tot posibilul să reușească candidații naționali, dar' față de terorizările lui Focht și unelirile preotului din Petriș I. Cimponer precum și în urma păcătoasei indolențe a celuialt preot din Petriș Popoviciu și a învătătorului de acolo, a fost imposibilă izbândă. Părintele din Corbești A. Lazar nici cu această ocaziune nu s'a renegat de trecutul și prezentul seu: e mai bine a ședeia în birt toată ziua și a da cu pocalele, orînduilele fac-le alții!

Cu stimă
fil.

Reflexiuni.

Vădra-de-sus, 8 Noemvrie 1895.

În numărul 238 al prețuitei foi „Tribuna”, se face amintire într'o scurtă corespondență datată din Turda, despre adunarea municipală a comitatului Turda-Arieș, ținută la 23 Octomvrie a. c. Ca membru al municipiului, care am participat la acea adunare, vă rog să rectificați unele lucruri ce se cuprind în corespondența mai sus amintită.

Congregațiunea a fost foarte slab cercetată din partea puținilor membri români — și dacă e adevărat ceea-ce susține autorul amintitei corespondențe, că de astă-dată Românii s'au prezentat în număr mai mare ca de obicei; atunci eu ca membru mai tiner trebuie să constat, că de altă-dată adunările noastre comitatense n'au fost cercetate nici de un Român.

Cunoscuta propunere a comitatului Csanád, a fost combatută în locul prim de preot romano-catolic din Turda; ear' dintre cei 5—6 Români prezenți a combătut-o cu argumente temeinice, într'o vorbire românească,

dl protopop gr.-cat. din Ludoș, alții n'au votat. Votarea asupra acestei propuneri s'a făcut prin sculare, prin urmare nu e adevărat ceea-ce susține corespondentul, că părinte Tăușan din Agriș ar fi votat cu „igen”, ade-pentru propunerea comisiei permanente care recomanda spre primire propunerea comitatului Csanád; — și nu e adevărat nidepartee nici aceea, că dl Nicodim Cothișel fi votat contra Românilor.

Urmând la ordinea zilei punctul 1 adecă propunerea comitatului Trencin, în afecerea nunțiului papal Agliardi, s'a cerut de partea unui conte Bethlen votare nominală pe lângă propunerea comisiei permanente care susținea, că nunțul papal s'ar fi amestecat în afacerile interne ale patriei, au votat 54 membri, ear' contra 20. Poate acest punct să fie votat părintele Tăușan „igen”, ceea-ce nu cred, încât despre donul Cothișel știu cu toată pozitivitatea, că votat cu nu.

În fața alegerilor municipale stăm ca rău. Clubul nostru electoral nu desvoinici o activitate; bărbății noștri conducători susțin, că nu putem pretinde dela alegători să meargă pe 11 Noemvrie la lara — purgând astfel un drum de peste 100 chilometri, — unde se vor alege de astă-dată 11 membri pentru congregațiunea viitoare.

Dacă cu toate acestea nu se va lucra nimic, pentru-ca să reușească candidații alegere; atunci e adevărat ceea-ce susțin, că noi despre noi cei din centrul Munților-Apăseni, că ne lipsește voința firmă și sântem prea lași.

Iosif Gomboș.

Legile nouă.

Sălăgiu, Noemvrie,

Părintele Băliban din Acăși (Sălăgiu) în zilele trecute a avut de îngropat fetița uncredincios al seu venind la d-sa credinciosul care avea mort, și după-ce părintele Băliban l-a scris în matricula parochială l-a în drumat să se ducă și la „anyakönyvezető” pentru-ca și acesta să aibă cunoștiință despre casul de moarte.

Omul însă a zis, că „el nu va merge, că el nu vrea să îngroape cu un om de rău și încă calvin, ci el va îngropa cu popă românesc”.

Atunci după-cum sânt informat părintele Băliban l-a sfătuit și a doua-oră, ca să meargă, căci altfel va fi pedepsit, omul însă nici n'a voit să audă de acest sfat zicând, că el e creștin și nu păgân, lărească Dumnezeu doar' nu vrea să strice legea noastră. Apoc se ține de pedeapsă aceea numai închi soare poate să fie, unde el pentru „lege” bu curos va șede, căci acela-i Român adevărat acuma, cine e în temniță pentru „limbă și lege”, cum a șezut și scumpul nostru părinte Lucaci. Si n'a mers deloc la conducătorul de matriculele civile, ear' părintele Băliban, fără multă bătaie de cap a mers și prohodit.

Ce să vezi însă, căci în ziua următoare părintele Băliban a fost pândit, și chiar căneșia din biserică dela sf. liturgie ti stă în cale conducătorul de matricule și începe: „mi-l dăscăli, că de ce a cutezat să îngroape până-ce el nu dă îngăduință, căci necum si îngroape, dar' numai să clopotească nu iertat până-ce el nu dă îngăduință.”

Părintele Băliban, la rîndul seu n'arămă dator spunându-i, că el l-a îndrumat pe omul cu pricina să meargă la matriculant, însă acela n'a vrut, ear' el, părinte, nu-i gendarm să-l ducă cu sila; ear' peste clopote l-a spus părintele Băliban, ci singur Dumnezeu Sfântul și mai marii biserici cești poruncesc.

Cronica politică.

(Stoilow despre politica externă a Bulgariei.) În ședința dela 6 Noemvrie a Sobraniei bulgare, primul-ministru Stoilov vorbind de relațiunile cu puterile străine declară, că raporturile cu Turcia s'au bune; dovadă este bunăvoința Sultanului care a cedat Bulgariei un teritor de 20 kilometri pătrați.

Relațiunile cu România sânt excelente. Toate partidele sânt de aceeași părere asupra chestiunii apropiierii cu Rusia. Guvernul va face tot ce-i va fi cu putință pentru a ajunge la o împăciuire.

DI Stoilow răspunde apoi imputărilor privitoare la politica internă.

Sobrania a adoptat proiectul de adresă în unanimitate și cu aclamațiuni.

Adresa exprimă o satisfacție sinceră pentru faptul, că relațiunile Bulgariei cu străinătatea sânt bune și amicale.

Sobrania speră, că tratatele de comerț vor isbui să protejeze slaba industrie bulgară. Cuvintele remarcabile ale prințului în privința binevoinei a Țaru-

lui față de deputațiunea bulgară dau speranța unei restabilituri apropiate a relațiilor dintre Bulgaria și Rusia liberatoare și umple de bucurie inima națiunii.

Adresa exprimă urarea arzândă ca noștenitorul tronului să treacă în sinul bisericii ortodoxe; prin aceasta prințul, care a întemeiat dinastia națională, va fi egal într'un mod nedespărțit de țară. Prințul înțelepciunea sa și în prevederea sa va aplecia considerațiunile, cari îndeplinesc această cerere a națiunii și a cărei îndeplinire va atrage prințului mai multă iubire și devotament din partea poporului bulgar.

(Evenimentele din Turcia.) Asupra venimentelor din Turcia din Londra se elegrafează următoarele cu data de 7 Noemvrie: Dl Curzon, sub-secretar de stat la afacerile străine, a ținut un discurs la Derby, în care a zis în resumat:

După o lungă liniște, se ivesc din nou câteva chestiuni de politică străină. Numea este neliniștită, căci există simptome alarmante. Această situație în loc să se slăbi, se întuneacă din ce în ce mai mult. Trebuințele crescende de deoseuri nouă sporesc punctele de contact și prin urmare cauzele neînțelegerilor dintre popoarele concurente. Din această ausă primejdia unui războiu crește în mod forțat. Cu toate acestea din an în an războiul devine mai nepopular și nărmările din ce în ce mai active sunt mai curând o garanție de pace decât o menințare de războiu.

CORRESPONDENȚA

„TRIBUNEI“.

(Departarea Drului A. Popu din Satul-nou). Victima șovinismului maghiar, Drul Alexandru Popu, văzând că șicanele înțepate de puternicii zilei contra sa, nu se mai sfârșesc, Luni în 4 Noemvrie a. c. n. și-a luat rămas bun dela Satul-nou și s'a ȳezat în orașul Vêrșet. Plecarea d-sale din satul-nou a surprins pe toți, căci nimeni nu redeva, că d-sa în acest chip va tăia nodul ordian pentru câștigarea libertății de a lucra econturbat pentru binele poporului și de aci înainte cu acea abnegațiune, cum a făcut în satul-nou în decurs de 12 ani.

Deși numai cu câteva ore înainte de plecare s'a lătit vestea, că Drul Popu părăsește Satul-nou, totuși s'a adunat o mulțime de popor la casa d-sale, ca să-și iee rămas un dela iubitul lor medic. Mai multe sute de bătrâni, bărbați, femei și copii de toate clasele și naționalitățile, chiar și nazarenii din satul-nou, a căror religione este contra medicilor, au alergat la Drul A. Popu și cu lacrimile în ochi și-au luat rămas bun dela însul. Meseriașii în frunte cu capela lor de muzică s'au dus la dînsul, unde dl George Bogculeț l'a salutat în limba germană, ear' avătorul Procopiu Roșculeț în limba română, aându-și rămas bun în numele poporului, pe are l'a ajutat în atâtea năcazuri, la cari a ȳspuns Drul Popu într'o vorbire foarte frumoasă, sfîrșind cu cuvintele: „Să dea D-zeu, să Sătenii-noi să nu mai aibă lipsă de dînsul“. Iimeni din cei de față nu s'a putut reține de a nu lăcrima și poporul adunat plîngea de durere la această despărțire.

Numai la moartea vestitului Dr. Irtl din Sibiu înainte cu 20 de ani am putut vedea poporul vîrsînd atâtea lacrimi. — Drul Popu i amabila-i soție suindu-se în trăsură însoțit de frunțașii poporului într'un șir lung de trăuri și cu muzica l-au petrecut între neîntreupte strigăte de „să trăiască“ până în comuna vecină Petrovoso, unde toți s'au înrunit la o masă lungă în hotelul „Weisz“, cu are ocaziune Drul Popu cu cunoscuta-i voce oratorică a mulțumit Sătenilor-noi pentru ovațiunile și iubirea ce l-au arătat, la care a ȳspuns într'o vorbire frumoasă prețul Ioanichie Neagoe, apoi proprietarul Ioan Petcu și avătorul amovat P. Stoica. După masă dl d-na Popu au plecat dela hotel la cartiul lor însoții de popor cu muzica și cu conuct de torțe despărțindu-se de poporul ce l-a iubit.

Această despărțire dureroasă va rămâne totdeauna neuitată în inimile Sătenilor-noi și rațiunile ce l-s'au făcut sînt o dovadă, că Drul Popu și-a împlinit chemarea de medic a cea mai mare scîmpătate, și a ajutat poporul cu fapta și cu cuvîntul la toată ocaziune, ear' puternicii zilei cari l-au persecutat tot să se convingă, că judecata poporului este cu mult mai dreaptă.

Satisfacția primită dela poporul din satul-nou, va înfiera pentru totdeauna pe ȳrșavii denunțanți și prigonitori de profesiune ȳntru fărădelegile și nedreptățile ce au făcut atît Drului Pop, cît și Românilor din satul-nou.

Întru amintirea acestei dureroase despărțiri, poporul a scos doi arbori frumoși din grădina Drului Pop și i-a plantat înaintea bisericii române din Satul-nou.

Tipografia și librăria Institutului Tipografic T. Liviu Albini împreună cu redacția și administrația ziarelor „Tribuna“ și „Foia Poporului“ s'a mutat din strada Măcelarilor nr. 21 în strada Poplăcii (Querqasse) nr. 15.

Aducînd aceasta la cunoștință publică, rugăm pe toți p. t. abonenții și amicii noștri să binevoască a scusa eventualele întârzieri și greșeli în expediția ziarelor și executarea comandelor, atribuindu-le învâlmășeli pricinuite prin schimbarea localului.

Abonament lunar

pentru Noemvrie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

CRONICĂ

Sibiul, 11 Noemvrie n.

Moralitatea Budapestei. La Budapesta s'a arestat în săptămîna trecută nu mai puțin de cît 70 de hoți, pungași și spărgători de casse cu bani. Ear' doi „patrioți“ au scăpat de temniță fugind în America. Cel din urmă „pătit“ este Bîs Lajos, contabil la cassa Kienast și Beierlein. Nemorocitul a spart cassa wertheimiană, în care a găsit numai 115 fl. și 17 cr.

Legile nouă. Ni-se scrie din Acăși, că murind unui Român de acolo un copil și ducîndu-se la oficiul stării civile (la matriculant) se anunțe, acesta n'a fost acasă, ci dus la țirg, pe unde bietul Român a trebuit să umble trei zile, până-ce să capete îngăduință de înmormîntare.

O întîmpinare. Drept răspuns la cele apărute sub titlul „stări îngrijitoare“ în nrul 232 al foi noastre, dl Elia Dabiciu și Ioan Miclea din Voivodînt ne trimit o foarte lungă întîmpinare a cărei publicare ar necesita cel puțin trei coloane ceea-ce nu putem acorda. Înregistram cu plăcere actele ce numiți domni au alăturat întîmpinării lor, acte din care se vede, că ambii domni sînt bărbați zeloși ai școalei și bisericii. Dl Miclea ne prezintă și un catalog cu numele și nota elevilor sei pe mai mulți ani. Luăm desămenea cu plăcere act de afirmările dlui Miclea, care atît ca invățător cît și ca membru în familia sa cu multe alte familii înrudite, face tot ce se poate pentru dezvoltarea simțului național. Cât despre relațiunile domnilor lor cu dl Simeon Popovici, dorim și noi ca pe viitor să nu mai fie din nici o parte plîngerii, ci în frățească înțelegere și solidaritate să lucreze din răspuțeri pentru națiunea noastră, atît de mult periclitată prin acele părți chiar în urma legilor, despre a căror aplicare a fost vorba în cronica ce a provocat această întîmpinare.

Protopop lăudat. Din părțile Reghinului primim o corespondență, în care un învățător ne roagă, în numele mai multor învățători și preoți, să aducem mulțumita lor și expresiunea de laudă dlui protopop gr.-cat. Petru Uilăcan, care de cînd administrează acel protopopiat, lucrează cu un deosebit zel pentru prosperarea bisericii și școalei române. Înregistram cu plăcere și dorim ca în bună înțelegere, Românii de-acolo să lucre în chip laudabil pe toate terenurile. Ne-am bucura în-deosebi dacă am auzi că luptă și la comitat.

Conferențe publice literare în Lipova. Sub acest titlu „Revista Lipovei“ ce ne sosește azi, scrie: Afăm cu multă plăcere, că comitetul „Societății române de lectură“ din loc în descursul iernei va arangia în localitatea societății un ciclu de conferențe publice literare. Pentru arangierea acestor conferențe s'a și ales deja o comisiune, care va stabili zilele pentru ținerea lor și va compune programul ciclului. Ne bucurăm din inimă, că vedem, în fine, și societatea noastră din loc luând un nou avînt și începînd un lucru, care mai ales corîspunde de mării sale.

Prima căsătorie civilă românească în Lipova s'a încheiat Joi, în 31 Oct. n. d. am. între Atanasii Stoi și Sofia Blidar. Mirii s'au prezentat la oficiul civil înadins în haine murdare, ceea-ce a impresionat de tot neplăcut pe notarul, ca oficiant civil. Martorii mirilor au fost: părintele Silviu Bichicean și titorul George Georgevici. După actual civil, mirii s'au prezentat apoi Duminecă, în 2 Nov. n. în fața altarului, unde s'a cununat cu solemnitate și după voința lui Dumnezeu, precum se cuvine bunilor creștini. — A doua zi, Vineri în 3 Noemvrie n. s'a încheiat aici și a doua căsătorie civilă între mirii români George Moisa și Ana Augusta Branescu. Cununia lor religioasă s'a sîvîrșit tot în Dumineca trecută în biserica din loc.

Brutalități de ale gendarmilor. Ni-se scrie: Economul Petru Florea din Baia-de-Criș, pentru-că a purtat tricoulor românesc pe piept și care fiind provocat de doi gendarmi să depună tricoulor românesc, le-a răspuns demn, că n. u. Atunci se reped gendarmii ca doi tigri și l' smulg tricoulor de pe piept. Nu e destul însă atîta, ci este judecat la 2 zile închisoare și o pedeapsă de 10 fl. bani.

O polemică. „Dreptatea“ dela 9 Nov. reflectează pe lung la o corespondență apărută în „Tribuna“, în care era vorba de banca română din Făget, și paralisarea acesteia prin o bancă, pe care o înființează contele Bethlen András, ginerele dlui Alex. Mocsonyi. Nu sîntem nici noi de părere, că pentru toate faptele contelui, se poate lua la răspundere dl Mocsonyi și adicții sei. Dacă însă ei ajută înființarea unei bănci ungurești, ori cît am admite principiul concurenței, n'am pute zice că ar face bine. Cât despre dojana ce ne adresează, fie siguri colegii noștri: corespondența este dela un frunțaș din Bănat, Român cu inimă bună, care până acum nu ne-a dat încă motive de a-l crede, că din răutate scrie, ear' pe noi ar voi să ne înducă în eroare. El va da seamă de faptele sale și nu împoartă numele lui, ci dacă scrie adevărul!

Procesul „Elbei“. Din Rotterdam se scrie, că în procesul catastrofei vaporului „Elba“, pe care se încesaseră peste 400 persoane, comandantul vaporului „Chrathe“ a fost recunoscut culpabil. El adevă nu a stat nici nu și-a dat vre-o silință să scape pe călătorii de pe „Elba“.

Școala de pomi a lui Ungváry László din Czegled este astăzi obiectul interesului general, ceea-ce se dovedește prin împregiurarea, că acum nu numai singuratici dar' chiar și corporațiuni cercetează în număr mare grandiosul stabiliment. între alții au fost deunăzi o respectabilă deputațiune a „reuniunii agricole“ din Kecskemét sub conducerea dlui Horváth Döme, jude la curie în pens. precum și elevii cursului superior de vierit din Budapesta, sub conducerea profesorilor Angyal și Györi. E de prisos să se mai spună, că milioanele de pomișori nobili și pădureți, ordinea pedantă și cu deosebire mulțimea materialului ieftin, într'atîta le-a plăcut încît neprovocați au promis, că de aci înainte nu numai li vor căuta mai des, dar' fi vor și oferi tot spriginul moral. În fapt s'an și făcut multe comande pentru Kecskemét.

Din public.)*

Invitare.

Din incidentul retragerii în pensiune a fostului director și profesor seminarial protopresbiter Ioan Hannia, corpul profesoral dela seminarul pedagogic-teologic „Andreian“ din Sibiu a decis în conferența sa dela 13'25 Octomvrie să arangeze în 7/19 Noemvrie a. c. o festivitate în onoarea acestuia.

Programul este următorul:

1. Ziua sîrbării va fi pentru institut zi liberă.
2. La 9 ore a. m. serviciu divin în biserica din Sibiu-cetate.
3. La 11 ore:
 - a) Presentarea corpului profesoral în locuința fostului director;
 - b) prezentarea deputațiunii elevilor seminariali.
 - c) prezentarea deputațiunii societății de lectură „Andreiu Șaguna“.
4. La 8 ore seara banchet în restaurantul „Ardean“.

La această festivitate sînt binevîzuți toți foștii elevi, precum și amicii și cunoscuții emeritului bărbat al bisericii noastre Ioan Hannia.

Acei domni, cari vor să iee parte la banchet, sînt poștiți a se insinua la profesorul seminarial Dr. Ioan Stroiă până inclusive în 5/17 Noemvrie a. c. Prețul de couvertă 2 florini.

Sibiul, 26 Oct. v. 1895.

Corpul profesoral.

Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderă.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 11 Nov. n. Răspunsul ministrului Bánffy relativ la interpellarea lui Polónyi (despre ordinațiunea ministrului de războiu, relativă la căsătoria oficerilor) a fost lăsat la cunoștință. Ministrul Erdélyi a declarat, că între el și ministrul Bánffy nu există nici o deosebire. În privința ordinațiunii acestuia, ministerul este întreg solidar.

Vicepresident în locul lui Darányi a fost ales Teleszki.

Bibliografie.

A apărut:

Prof. Arseniu Vlaicu: *Merceologia și tehnologia* pentru școalele comerciale, profesionale și studiu privat. Brașov, 1895.

Auturul spune, că nu a avut intențiunea a scoate la iveală o scriere originală, ci a compus lucrarea sa voluminoasă (895 pagini) pe baza celor mai bune opere străine și a cursurilor ținute la școala comercială din Brașov.

O recomandăm publicului ce simte nevoia de cunoștințe merceologice și tehnologice.

A apărut în editura librăriei Carol Müller: „Un an de luptă“ de A. Vlahuță, 248 pagine, prețul 2 lei 50 bani. Biblioteca pentru toți Nr. 22 Havier de Maistre: „Calatoria împregiurului odăii mele“, una din operele cele mai fine și vestite ale literaturii franceze. Volumul viitor al Bibliotecii pentru toți cuprinde Ioan Popovici-Bănățeanu: „Din viața meseriașilor“. Novele admirabile ale unui talentat scriitor bănățean și unul din numerii cei mai frumoși și mai interesați ai Bibliotecii pentru toți.

Piața cerealelor din portul Braila.

Operațiunile efectuate în 26-27 Oct. v. 1895.

E. Georgief lui L. & M. Feitler, grâu 3450 hect. 8.50 lei. Frații Bach lui L. & M. Feitler, grâu 3360 hect. 7.80 lei. Frații Bach lui L. & M. Feitler, grâu 3000 hect. 7.60 lei. P. D. Vamvuri lui A. Kirschen, grâu 7300 hect. 7.72½ lei. A. Carantino lui A. Kirschen, grâu 3300 hect. 7.25 lei. E. Georgief lui A. Kirschen, grâu 1870 hect. 7.30 lei. Tzouclous & Lecos lui F. Carnevali, grâu 5100 hect. 3 lei. Frații Bach lui M. Schmierer, grâu 3580 hect. 7.95 lei. P. D. Vamvuri lui Peirano Fils & Co., grâu 8200 hect. 7.90 lei. P. D. Vamvuri lui Peirano Fils & Co., 7200 hect. 7.90 lei. C. G. Haracopo lui Galiatzo freres, grâu 820 hect. 7.60 lei. E. Georgief lui F. Goldwurm, grâu 1100 hect. 7.65 lei. L. Dimitriade lui Peirano Fils & Co., grâu 2500 hect. 7.50 lei. T. I. Peten lui H. Cohen & Co., grâu 1700 hect. 7.20 lei. C. Cottis lui Ottoman, orz 2250 hect. 4.30 lei. Marmorosch Blank & Co. lui L. & M. Feitler, orz 1100 hect. 4.65 lei. Frații Bach lui G. Nicolopulo, grâu 2750 hect. 8.55 lei. H. Zentler & Co. lui Peirano Fils & Co., grâu 6500 hect. 6.80 lei. I. G. Sassu lui G. Nicolopulo, por. n. 1200 hect. 7.60 lei. I. G. Sassu lui H. Goldenzweig, orz 1300 hect. 7.25 lei. Drag. & Stambolgiu lui I. Zorefi, orz 600 hect. 7.30 lei. Drag. & Stambolgiu lui I. Zorefi, sîcără 500 hect. 7.35 lei.

Cereale sosite:

Pe apă: Grâu 37.600 hect.; orz 1100 hect.; ovîs 1800 hect.

Pe uscat: Grâu 3300 hect.; porumb 1800 hect.

Calendarul zilei.

12 Noemvrie n. 1895.

Iulian: Apot. Stachia.

Gregorian: Cunibert.

Soarele: răsare 6.45 apune 4.42 m.

Buletin meteorologic.

Sibiul, 10 Noemvrie n. 8 ore dimineața.

Presiunea atmosferică în mm. (Mediul lunar 725.9)	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcțiunea vîntului
Observat	Diferența din presură		
725.5	+0.6	+10.4	+17.2 + 9.9
			NY

Din țeară 10 Nov. n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosferică în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul direcția	tura
Budapesta	760	+ 11.9	N	8
Sătmăr	760	+ 15.2	SO	2
Cluj	753	+ 17.0	V	2
Orșova	—	—	—	—
Arad	761	+ 9.8	—	—
Panciova	761	+ 13.0	V	2

Sosiți în Sibiu

În 11 Noemvrie n. 1895.

Hotel „Meltzer“. E. Politschek, V. Kleinberger din Viena și I. Scherman din Seghedin, comercianți. M. Goldstein, I. Klein și Spitzer din Budapesta, L. Lakatô din Zombor, R. Otto, Rosenberg, Salzer, Deutscher și Lenhardt d. n. Viena, I. Wolf, P. Hille și A. Salgo din Lipsca, S. Horowitz din Cluj, toți viagiatori.

Hotel „Împărătorul Romanilor“. Staudemayer, privatier din Deva. Dr. Zaklan, advoat din Bistria. Spanek, medic din C. uij. Nathan, fabricant din Făgăraș. Rosenzweig din Praga. L. Szentkovits din Băgălnu. Pinta din Aiud. Koepfner, Iovanovici, Watter, Rieger, Kessler, Weinberger, Gross și Schönnman, toți din Viena. Tenner și Albert Vayda, comercianți din Budapesta.

Teatru orașenesc în Sibiu.

Marți, 12 Noemvrie n. 1895:

„Eine weint, die Andere lacht“.

Dramă în 4 acte.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 9 Nov. n. 1895.

Sămînțe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	pînă	dela	pînă	
Grâu				
Bănățenesc nou	75	76		
Grâu dela Tisa	75	76		
Grâu „Pesta“	75	76		
Grâu de Alba-Reg.	75	76		
„Bacica“	75	76		
Grâu ung. de Nord	75	76		
Sămînțe, vechi ori nouă	Solul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	pînă	
Sîcără		70-72	5.65	5.70
Orz	de nutreț	60-62	5.80	6.-
	de vînare	62-64	—	—
	de bere	64-66	—	—
„Ovîs“		89-41	6.40	6.70
Cucuruz (porumb)	bănăț.	75	6.75	6.80
	de alt sol	75	6.-	6.05
Meiu		—	—	—
Hrîșcă		—	6.-	6.60
Grâu	Sept.-Oct.	7.01	7.08	
Cucuruz	Sept.-Oct.	6.19	6.21	
„Ovîs“	Sept.-Oct.	6.20	6.22	
	per 100 chilogr.	5.79	5.81	
Produse diverse	Solul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	pînă	
Sîm. de trif.	Lucernă ungurească	35.-	40.-	
„	roșie	55.-	60.-	
Olen de rap.	rafinat	—	—	
Uns. de porc	dela Pesta	58.-	64.-	
„	dela țeară	—	—	
Slănină	sventată	48.50	49.50	
„	afumată	58.50	64.50	
Sîm.		—	—	
Prune	slavon, nou	18.25	18.75	
Lîctar	bănățenesc	17.-	17.50	
„	brută	—	—	
Miere	galbină străcurată	—	—	
„	de Rosenau	—	—	
Ceară	brut	—	—	
Spirt	Drojdințe de spirt	—	—	

Cursul pieții din Sibiu.

Din 11 Noemvrie n. 1895.

Hărție-monetă română	Cump. 9.52	vînd. 9.57
Lire turcești	10.40	10.45
Imperiali	9.56	9.69
Buble rusești	127	121
Galbeni	5.65	5.7

Bursa din Budapesta.

Din 9 Noemvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	123.50
„ de aur ung. 4% „	99.45
„ „ val. cor. 4% „	126.70
Imprumutul căilor ferate ung.	126.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	128.-
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	108.-
Bonuri rurale ung.	98.-
„ croate-slavone	98.75
Obligațiunile desp. regalilor	101.25
Imprumut cu premiu ung.	168.-
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	147.-
Renta de hărție austriacă	101.-
„ de argint austriacă	101.-
„ de aur austriacă	128.-
Losurile austriace din 1860	—
Acțiunile băncii austro-ungare	1077.-
„ de credit ung.	—
„ de credit aust.	—
Scrieri fondare ale institut. de cred. și economii	—
„Albina“	100.75
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.75
Napoleon d'or	9.61
Mărci 100 imp. germane	59.27
Londra 10 Livres sterlingi	123.87

Bursa de Viena.

Din 9 Noemvrie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	123.50
„ „ „ 4% „	99.40
„ „ val. c. 4% „	126.85
Imprumutul căilor ferate ung.	126.85
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	128.-
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	108.15
Bonuri rurale ung.	98.15
„ croate-slavone	98.75
Imprumut cu premiu ung.	168.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	146.25
Renta de hărție austriacă	101.15
„ de argint austriacă	101.20
„ de aur austriacă	128.-
Losurile austriace din 1860	—
Acțiunile băncii austro-ungare	1079.-
„ de credit ung.	492.-
„ de credit aust.	284.75
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.75
Napoleon d'or	9.61
Mărci 100 imp. germane	59.27
Londra 10 Livres sterlingi	123.87

Bursa de București.

Din 23 Oct. v. — 4 ore p. m..	Casa
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib.)	09
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	100
Imprumutul municipal 5%	87
Scriisuri func. rurale 5%	—
Scriisuri func. rurale 7%	—
Idem urbane 7%	—
" " 6%	102
" " 6%	87
Banca-Nat. (100 lei vers. intr.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vers.)	420
Soc. de Asig. Nat. (200 lei vëra.)	487
Soc. rom. de reasig.	118
Socr. de cau (250 lei vëra.)	106
Oblig. Cassei Pensionilor	280
Agio	—
Schimb.	
Londra 8 luni	—
" cek	—
Berlin 8 luni	—
" cek	—
Paris 8 luni	—
" cek	—
Viena	—
"	—
Agio	—

